

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

2018-09-10

Berne Hultin
Bergmansgatan 13 lgh 1302
431 30 Möndal

Hej!

Nu har det åter blivit dags att **utvärdera årets eventuella potatis** i Värens Koloniförening: Har någon odlat potatis? I så fall vilken sort/vilka sorter? Har potatisen visat symptom på potatiskräfta?

Villafastigheter och kolonilotter

Länsstyrelsen har till uppgift att övervaka förekomsten av farliga växtskadegörare, och pga. ett angrepp tidigare på din tomt är vi skyldiga att följa upp detta

Med det här brevet följer ett svarskort som jag ber dig fylla i och skicka tillbaka till länsstyrelsen. Senast den **12:e oktober 2018** vill jag ha ditt svar, antingen i bifogade portofria kuvert eller via mejl till kirsten.jensen@lansstyrelsen.se, skriv då

- 1) Fastighetsbeteckningen,
- 2) Ditt namn,
- 3) Har du eller någon annan i föreningen odlat potatis på kolonilotterna 2018? och
- 4) I så fall vilken/vilka sorter?
- 5) Har någon sett symptom på potatiskräfta?
- 6) Ev. ändringar i ägandestatus eller fastighetsbeteckning

Frågor?

Om du har frågor eller vill ha ytterligare information kan du antingen kontakta länsstyrelsen i ditt län eller Statens Jordbruksverk.

Kirsten Jensen, Länsstyrelsen i Västra Götalands Län, tel: 070-571 53 51, kirsten.jensen@lanstyrelsen.se

Växtregelenheten, Nuria Strid, Jordbruksverket, 036-15 50 00, jordbruksverket@jordbruksverket.se

Med vänliga hälsningar

Kirsten Jensen
Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Potatiskräfta och lagstiftningen

Potatiskräfta är en av de allvarliga sjukdomar vars bekämpning regleras av växtskyddslagen (1972:318). Kravet på att potatiskräftan ska bekämpas har funnits sedan lång tid tillbaka, både i Sverige och i andra länder där sjukdomen förekommer. Nuvarande svenska regler finns i Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2004:20) om bekämpning av potatiskräfta.

Varför är potatiskräfta en allvarlig sjukdom?

Potatiskräfta orsakas av svampen *Synchytrium endobioticum* som bildar vilsporor, vilka kan överleva i jorden i 20-40 år. Det går inte att bekämpa svampen med något bekämpningsmedel utan enda sättet att bli av med den är att vänta tills vilsporerna dött ut. Om en kräftmottaglig potatissort odlas innan detta har skett kan vilsporerna infektera potatisen och ytterligare vilsporor bildas. Potatiskräfta är därför mycket svår att bli av med. Smittade knölar får blomkålsliknande utväxter och potatisen blir oätlig.

Symptom och förväxlingsmöjligheter

Potatiskräfta får cellerna i potatisen att dela sig okontrollerat, vilket ger stora, svulstlikande utväxter. Vid genomskärning ses tydligt, att svulsten når in en bit i potatisen.

Potatiskräfta, foto: Jordbruksverket

En vanlig sjukdom, som – åtminstone till en början – ätt lätt att förväxla med potatiskräfta är pulverkorv, som också ger utväxter på potatisen, som ser lite svulstaktiga ut.

Vid genomskärning syns det dock, att de enbart sitter på/i skalet, de går inte in i själva potatisen. Och "småsvulsterna" blir aldrig större vid angrepp av pulverkorv, utan blir med tiden enbart mörkare som en

sårskorpa. Pulverskorv är störande för potatisens utseende, men ligger kvar i jorden max 4-6 år, så denna sjukdom räknas inte som så farligt, att den enligt lag måste bekämpas.

Pulverskorv, tidigt angrepp t.v., senare stadium t.h. Foto: Kirsten Jensen.

Det är inte farligt att äta potatis angripna av varken potatiskräfta eller pulverskorv

Bekämpning av potatiskräfta

Ett enkelt sätt att bekämpa sjukdomen är att odla en potatissort som är resistent mot potatiskräfta eller att inte odla potatis alls. En resistent potatissort är en sort som inte blir sjuk av potatiskräfta. För att bekämpa sjukdomen får därför endast odlas potatissorter som är resistent mot potatiskräfta ras 1 på en smittförklarad fastighet. En lista över ett antal potatissorter resistent mot ras 1 har bifogats det här brevet.

Hur undviker man att sprida potatiskräfta?

För att undvika smittspridning är det viktigt att se till att jord från smittad mark inte följer med redskap, maskiner och dylikt till platser som är fria från smitta. Var därför noga med att alltid tvätta redskap rena från jord innan de används på en annan fastighet. Andra smittvägar kan vara genom bärplantor och blommor som växer i smittad jord, avyttra därför *inte* till exempel hallon- eller jordgubbsplantor till grannen. Sjukdomen kan även spridas om man använder smittade potatisknölar som utsäde eller genom kompost där man lagt smittade potatisknölar. Ta som regel att *aldrig* använda matpotatis som utsäde, använd istället kontrollerat och certifierat utsäde som säljs i handeln.

Exempel på potatissorter resistent mot ras 1 av potatiskräfta (den vanligaste rasen i Sverige, och den, din tomt en gång drabbades av).

Potatissorter med resistens mot potatiskräfta Ras 1			
Andante*	Désirée	Magda	Roko
Akira	Destiny	Maria	Rosagold
Alexia	Ditta	Marine	Rosamunda
Allians	Eloge	Maris Bard	Rosara
Ampera	Eos	Maris Peer	Roscor
Amandine	Escort	Matilda	Sabina
Annabell(e)	Excellent	Melody	Satina
Appell	Fakse	Merlin	Saturna
Arielle	Folva	Michelle	Sava
Arrow	Foxtan	Minerva	Saxon
Arsenal	Franceline	Monte Carlo	Seresta*
Artemis	Fresco	Montreal	Silla
Asterix	Frieslander	Nadine	Sprint
Avarna*	Gala	Nicola	Spunta
Avenue	Glorietta	Obelix	Stayer
Balmoral	Hamlet	Ofelia	Stephani*
Beladona	Hankkijan Timo	Orla	Superb
Belita*	Hertha	Osprey	Timate
Berber	Inova	Ovatio	Timo
Campina	Jutlandia	Pentland Javelin	Ukama
Casablanca	Kestrel	Premiere	Ulster Chieftain
Cherie	Lady Britta	Provita	Valor
Colleen	Lady Balfour	Queen Anne	Velox
Columbo	Lady Christl	Rapido	Verity
Cupido	Lilly	Ribera	Verona
Cultra	Linzer Delikatess	Rocket	Victoria
Dali	Maestro	Roda	Vivaldi

Även resistent mot potatiskräfta Ras 18.

Några vanliga sorter som är mottagliga för alla raser av potatiskräfta och som därför inte får odlas på smittklassad eller riskklassad mark

~~Bintje, King Edward, Early Puritan, British-Queen (snöboll),
Evergood (vit drottning), Mandel, Maritiema, Solist och Swift.~~

Mer information om potatiskräfta finns på jordbruksverkets hemsida:
<https://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/odling/vaxtskydd/karantanskadegorare/skadegorarepajordbruksgrador/potatiskrafta.4.207049b811dd8a513dc8000681.html>